

IVAR VIRGIN:

Moderat miljöpolitik

Nils Lewan har i en insändare i förra numret av Svensk Tidskrift fört fram en del kritiska synpunkter på moderat miljöpolitik.

Insändaren är uppdelad i avsnitt, som är rubricerade med påståenden: "Man (= Moderata samlingspartiet) inser inte betydelsen av symbolvärden", "Man förstår ej miljöaspekternas överordnade betydelse", "Man glömmer de ännu okända miljöbomberna" och "Man förstår ej människors oro.

Moderata samlingspartiets oförmåga att inse betydelsen av symbolvärden är exemplifierat med beslut att riva en seminariebyggnad i Lund från 1910-talet, vilket tagits av det borgerligt styrda landstinget.

Vi, som är från andra delar av Sverige har nog svårt att värdera detta beslut från miljösynpunkt. Rent allmänt skulle jag ändå vilja säga att moderata samlingspartiet, med rötter i konservativt tänkande och med vilja att bevara det bästa i det förgångna, har bättre förutsättningar än andra partier att uppskatta de positiva elementen i gammal bebyggelse. I kommuner med socialistisk majoritet har vi ofta fått se en radikal, okänslig omstöpning av våra gamla stadskärnor. Denna process har nästan alltid mött motstånd från ett eller flera borgerliga partier. Vi moderater har i de flesta fall rent samvete.

Det socialdemokratiska miljonprogrammet på bostadsområdet har på många håll varit förödande för vår närmiljö. Här ledde den likartade betongpolitiken till svårslagna rekord. Moderat bostadspolitik skulle ha lett in utvecklingen i helt andra banor, där individens krav på en god närmiljö tillgodosetts.

Bilbron över Öresund nämns som det andra exemplet. Den symboliserar mar-

schen in i bilsamhället enligt Nils Lewan. Jag har svårt att se saken så. Bilen betyder oändligt mycket för människors känsla av frihet och oberoende. Den är inte minst ett hjälpmedel för att kunna uppleva vårt lands underbara natur. Bilen är dock samtidigt ett allvarligt miljöproblem genom att den väsentligt bidrar till våra luftföroreningar.

För ett år sedan fattade riksdagen emellertid beslut om att avancerad avgasrening skall vara obligatorisk från 1989 års bilmodeller. Dessförinnan skall en övergång till avgasrenade bilar stimuleras med skatterabatter. Detta beslut följer i varje detalj moderata förslag, som framlagts 1984 och 1985. År 2000 kommer utsläppen från personbilarna att ligga på samma nivå som vid slutet av 1950-talet. Antalet bilar kommer i detta avseende att ha minskat från drygt 3 miljoner till en miljon. Det är med andra ord felaktigt att tala om marschen in i bilsamhället.

En eventuell Öresundsbro skulle tas i bruk när marschen *ut* ur bilsamhället på allvar påbörjats, åtminstone vad gäller utsläppen.

Man kanske kan hävda att det moderata beslutet att skydda Råneälven mot utbyggnad kan ha ett symbolvärde även om Råneälvens unika naturvärden självfallet gav den största tyngden åt beslutet.

Miljöaspekternas överordnade betydelse tror jag inses av de flesta. Värderingen av faror är trots detta olika. Nils Lewan nämner problem, som på sikt är allvarligare än de, som massmedialt får den största uppmärksamheten, såsom Tjernobyltragedin och Rhenkatastrofen. Som exempel nämner han nedfall av svavel och kväve, skogs- och havsdöd, ozonskiktets nedbrytning etc. Jag delar hans uppfattning att vi

inom dessa områden har att finna de största miljöriskerna. Detta är ju skälet till vår relativt positiva inställning till *svensk* kärnkraft, som i säkerhetsavseende befinner sig ljusår från sovjetisk. Vi har sett den som en hjälp i kampen mot våra luftföroreningar.

I Scan-Linkförslaget, som moderata samlingspartiet inte tagit ställning till, ingår som första punkt en överflyttning av den tunga fordonstrafiken mellan de nordiska huvudstäderna till en förbättrad och mer konkurrenskraftig järnväg. Det är ett bra förslag.

En upprustning av vägnätet mellan samma huvudstäder är behövlig. På vissa vägsträckor är olycksfrekvensen hög och en upprustning skulle spara många liv. Det borde vara okontroversiellt. En sådan upprustning bör självfallet uppfylla höga miljökrav i känsliga områden.

Okända "miljöbomber" har med ökad kunskap blivit kända och därmed kommit in i politiskt fokus. I det av Nils Lewan nämnda fallet med freon har politikerna faktiskt legat före massmedia, vilket kanske hör till ovanligheterna. För ett år sedan besegrades den socialdemokratiska regeringen i en omröstning i riksdagen, som just krävde åtgärder för att minska freonutsläppen till vår atmosfär. Man kan knappast säga att regeringen varit särskilt snabb

att uppfylla riksdagens önskan. Först när debatten i höstas tog fart ökades regeringens intresse.

Vi måste ändå konstatera att endast internationellt samordnade åtgärder kan få full verkan i detta fall.

"Man förstår ej människors oro." Jag tror vi moderater förstår människors oro i lika hög grad som andra partier. Om vi delar den, som t ex vad beträffar global miljöförstöring genom ökenutbredning, är vi beredda att i vår biståndspolitik anslå avsevärda resurser för att ge vårt bidrag för att bryta utvecklingen.

Det finns däremot en typ av oro, som är svagt sakligt motiverad, men kanske uppbakad av massmedia och som det finns all anledning att dämpa på olika sätt. Vi har väl då ofta tagit på oss den inte alltid tack samma rollen att med saklig information lugna de oroliga. Andra partier har väl ibland funnit det förenligt med sitt intresse att underblåsa oro. De tar därmed på sig ett betydande ansvar.

Moderata samlingspartiet har kanske inte i miljödebatten klättrat högst upp på barrikaderna. Jag tycker dock utvecklingen talar för att våra väl underbyggda ståndpunkter i längden ger det bästa resultatet i de livsviktiga miljöfrågorna.

NILS LEWAN:

Kort replik till Ivar Virgin

Riksdagsman Ivar Virgins genmäle på mitt inlägg om moderaterna och miljöfrågorna i SvT 86:9 välkomnas varmt. Även om vi på många punkter tycks vara överens, vill jag helt kort utnyttja den replikmöjlighet, tidskriften givit mig.

Bilbron över Öresund anser jag fortfarande bör bekämpas. Symbolvärdet är otvetydligt, och varje vägförbättring medför ökad och snabbare trafik och mer avgaser. Bilbron överflyttar sjötransport till dieselfordon, vilket från både utsläpps- och energisynpunkt är ytterst beklagligt. Innan avgasbestämmelserna kan få någon effekt att tala om, dröjer det med nuvarande politik riskabelt länge. Ännu i år köps övervägande bilar utan katalytisk avgasrening, och åt dieselavgaserna är intet gjort.

Virgin pekar på vad moderata samlingspartiet föreslagit och gjort. Det har alltså synt bra lite, även i medlemsbladet Med-

borgaren, något som kanske får tolkas som ett slags prioritering av miljöfrågorna. Åtminstone gör det inte livet lättare för den som försöker föra miljöaspekternas talan inom moderata samlingspartiet, vilket möjligen även Ivar Virgin någon gång fått erfara.

Virgin antyder också att massmedia och andra partier underblåser människors oro för miljön. Endast framtidens facit kan döma i detta mål. Tills vidare är det kanske inte ur vägen att hellre ta sådan oro på allvar än att i första hand söka dämpa den, och det är vi tydligen överens om. Därmed återkommer frågan, hur detta märks i partiets handlande utåt. Med Virgins inlägg finns det hopp om fortsatt debatt i miljöfrågor.

PS. Seminariebyggnaden i Lund: de moderata landstingspolitikerna har givit upp tanken att riva huset — tills vidare? DS.

Pärmar för inbindning av årgång 1986

kan rekvireras från Svensk Tidskrifts expedition, tel 08-67 59 55, eller genom insättning av kronor 50:— på postgiro 7 27 44-6.